

теоретичній моделі або декільком з них. Іншими словами, функції держави у теоретичному розумінні – це сукупність видів необхідної державної діяльності, що визначає відповідність держави певній концепції (функції правової держави, функції авторитарної, функції соціальної держави тощо). Кожній теоретичній моделі відповідає свій теоретичний набір функцій

У реальному житті кожна держава намагається самостійно визначати те, що вона повинна робити, тобто свої функції, або навіть визначає за мету свою відповідність певній теоретичній моделі на конституційному рівні, а тому тільки визнання державою необхідності здійснення діяльності у певному напрямі робить його напрямом діяльності саме цієї держави [2, с. 74].

Отже, функції держави та методи їх здійснення характеризують сутність, соціальне призначення і роль держави в суспільстві. У соціальних демократичних і правових державах вони уособлюють загальнолюдські та гуманістичні форми.

Список використаних джерел

1. Погорілко В.Ф. Проблеми функцій парламенту / В.Ф. Погорілко // Вчені записки : зб. статей / відп. ред. І.Ф. Радіонова. – К., 1997. – Вип. 6. – 2002. – С. 32–37.
2. Тихомиров О. До проблеми розуміння функцій сучасної держави / О. Тихомиров // Підприємництво, господарство і право. -2009. - № 1. - С. 72–75.
3. Хамула П.І. До питання розуміння правоохоронної функції держави / П.І. Хамула // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки, 2014 № 6-1 Т. 1. – С. 66 – 69.
4. Правознавство: підручник / [А.І. Берлач, С.С. Бичкова, Д.О. Карпенко, А.М. Колодій, А.Ю. Олійник, В.І. Осадчий]. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2009. – 792 с. Режим доступу: <https://pidruchniki.com/19991130/pravo/pravoznavstvo>

**Слухач Навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ**

Зозуля Наталя Юріївна¹

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

У сучасній науці адміністративного права України формується своєрідна «євроінтеграційна» тенденція правового дослідження, яка полягає в розробці теоретичних основ, з метою методичної та наукової адаптації в національне адміністративне право європейських принципів і стандартів. Перетворення адміністративного права вимагає розробки загального підходу до виокремлення принципів діяльності публічної адміністрації з урахування принципів європейської адміністративно-правової доктрини, що сформувалася в результаті процесу європейської інтеграції та уніфікованого правового регулювання ключових адміністративних і правових інститутів в межах Європейського Союзу.

В сучасних європейських країнах, з метою забезпечення реалізації та захисту прав і свобод та законних інтересів приватних осіб, на законодавчому рівні закріплюються вимоги та стандарти діяльності публічної адміністрації, зокрема, верховенство права, законність і передбачуваність, прозорість, технічна та управлінська компетентність, організаційний потенціал, участь громадськості [1, с. 242]. На жаль, європейські принципи й стандарти діяльності публічної адміністрації не знайшли повне і всебічне закріплення в українському законодавстві, саме тому, питання впровадження у вітчизняне законодавство європейського підходу до визначення стандартів і

¹ Науковий керівник: Стрельченко О.Г.

принципів діяльності публічної адміністрації є надзвичайно важливим.

Науковці І. Коліушко та В. Тимошук виділяють такі принципи діяльності публічної адміністрації: верховенства права, законності, відкритості, пропорційності, ефективності, підконтрольності та відповідальності [2, с. 27-28]. Пухтецька А. А. в свою чергу виділяє принципи, які стосуються побудови, тобто інституційні принципи, згідно з якими здійснюється організація вертикальних управлінських зв'язків у системі органів публічної адміністрації, а також принципи діяльності публічної організації, серед яких, у свою чергу, можна виділити матеріальні та процедурні принципи діяльності публічної адміністрації. При чому, на думку Пухтецької А. А. саме процедурні принципи виступають стрижнем європейських принципів діяльності публічної адміністрації, а тому обов'язково мають закріплюватися в вітчизняному адміністративно-процедурному законодавстві [1, с. 56].

Система принципів діяльності публічної адміністрації повинна базуватися на певних основоположних принципах. І таким засадничим принципом можна назвати принцип верховенства права. Вибір цього принципу як вихідного відповідає вимогам, які містяться як в джерелах європейського, так і міжнародного права, щодо визнання, встановлення та застосування принципу верховенства права в національному законодавстві держав.

Вимоги до утвердження і поваги верховенства права, закріплені в міжнародних договорах і конвенціях, а також в актах провідних регіональних і міжнародних європейських організацій. Зокрема, в Преамбулі і статті 3 Статуту Ради Європи закріплено, що «Усі члени Ради... визнають верховенство права» [3]. Крім того, на необхідності застосування принципу верховенства зазначено у багатьох актах Ради Європи. Так, у розробленому Модельному підручнику Ради Європи «Адміністрація і Ви» визначено, що принципи адміністративного права засновані на твердженні, що держави-члени ЄС визнають та практично реалізують основоположний принцип верховенства права [4].

У цьому контексті одним із найбільш вагомих аспектів реалізації принципу верховенства права є проблема забезпечення цього принципу в діяльності публічної адміністрації. З огляду на те, що верховенство права є основою побудови будь-якої правової держави, утвердження та реалізацію вказаного принципу визначено пріоритетом в будь-якій демократичній державі. У зв'язку з цим, ми повинні погодитися з думкою Пухтецької А. А., яка зазначає, що законодавство України, яке регулює діяльність публічної адміністрації, необхідно переглянути з урахуванням вимоги дотримання принципу верховенства права, визнати принцип верховенства права засадничим для принципів як побудови, так і діяльності публічної адміністрації [1, с. 32].

Підсумовуючи викладене, доцільно зазначити що в контексті євроінтеграційних перетворень в нашій державі питання принципів діяльності публічної адміністрації так чи інакше буде опосередковано концепціями, які у даній сфері виробило європейське співтовариство. І основоположною ідеєю у цьому процесі має стати принцип верховенства права, згідно з яким можна буде уніфікувати вимоги до діяльності публічної адміністрації України, поєднуючи підходи, вироблені національними системами країн Європи, з українськими правовими реаліями, запозичивши найбільш успішні практики та вже апробовані європейською спільнотою принципи належного урядування та належної адміністрації, для того, аби вибудувати найбільш ефективну модель забезпечення захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб.

Список використаних джерел

1. Пухтецька А. А. Принципи адміністративного права: адміністративноправові та євроінтеграційні аспекти оновлення змісту та практики застосування: монографія / А. А. Пухтецька. – Харків: ПП Панов, 2016. – 434 с.

2. Ефективна публічна адміністрація (довідник для міністрів) / авторіупорядники: І. Коліушко, В. Тимошук. – К., 2006. – 32 с.

3. Статут Ради Європи: Рада Європи, Статут, Міжнародний документ від 05.05.1949 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_001 (дата звернення: 20.08.2018 р.).

4. Administration and You. Principles of Administrative Law Concerning the Relations Between Administrative Authorities and Private Persons. A Handbook. Council of Europe, Directorate of Legal Affairs, Strasbourg, 1998, S. 536.

**Викладач кафедри публічного права
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»**

Іщенко Владислав Вікторович

АДМІНІСТРАТИВНЕ РОЗСЛІДУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

Як відомо, провадження про адміністративні правопорушення складається з ряду стадій. Оскільки чинний КУпАП не містить переліку стадій провадження та чітко їх не розмежовує, питання про кількість стадій та їх назви залишається дискусійним в доктрині адміністративного права [детальніше див.: 1, с. 229-231].

Ряд українських (А.В. Баб'як, А.С. Васильєв, І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський та Н.І. Золотарьова, І.О. Каргузова, С.В. Ківалов та Л.Р. Біла, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Н.П. Матюхіна, О.І. Миколенко, В.Г. Перепелюк та ін.) та російських (Д.М. Бахрах, О.С. Телегін та Е.М. Ренов) вчених-адміністративістів обґрунтовано виділяють як окрему стадію провадження у справах про адміністративні правопорушення адміністративне розслідування. Ця стадія провадження, як вказує В.К. Колпаков, становить комплекс процесуальних дій, спрямованих на встановлення обставин правопорушення, їх фіксування і кваліфікацію. На цій стадії створюється передумова для об'єктивного і швидкого розгляду справи, застосування до винного передбачених законом заходів впливу [2, с. 418-419; 3, с. 27; 4, с. 203].

Стадія адміністративного розслідування починається з етапу доказування факту правопорушення. Його сутність полягає у провадженні дій, спрямованих на збирання доказів, що підтверджують або спростовують винуватість у вчиненні правопорушення, тобто є фактичними обставинами справи про адміністративне правопорушення. В.К. Колпаков поділяє їх на дві групи: а) обставини, що мають безпосереднє значення для вирішення питання про наявність або відсутність складу правопорушення; б) обставини, що перебувають за рамками складу, але мають значення для індивідуалізації відповідальності [1, с. 419; 2, с. 27].

Згідно зі ст. 251 КУпАП доказами в справі про адміністративне правопорушення, є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Щодо адміністративних правопорушень фізичних осіб у сфері оподаткування ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, свідків, висновком експерта, речовими доказами, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Як слушно вказує Т.О. Коломєєць, найчастіше основним та єдиним доказом у справах про адміністративні правопорушення, які розглядаються цими органами, є протокол, складений безпосередніми підлеглими посадових осіб, уповноважених накладати адміністративні стягнення [5, с. 62]. В певному розумінні, як вказують Д.М. Бахрах та О.С. Телегін, він виступає як обвинувальний документ, який повинен містити результати